

Posudek na bakalářskou esej

Andrea Plecháčová, Tradiční africká náboženství v českém kontextu. Vliv tradičních náboženství Afriky na soužití smíšených manželství (partnerů) v České republice, Fakulta humanitních studií UK, Praha 2008, 53 stran textu + přílohy.

Autorka předložené bakalářské eseje zdůvodnila v úvodu volbu tématu své práce především svým dlouhodobým obdivem „africké kultury a způsobu myšlení samotných Afričanů“, kdy ji zaujalo zejména tradiční africké náboženství. Tento specifický zájem Andrey Plecháčové výrazně spolupůsobil při formulování základního cíle její bakalářské eseje- „charakterizovat princip tradičních afrických náboženství, označovaných taktéž vodun, voodoo, voodoo či oriša, které pocházejí ze západní Afriky, a jejichž odkaz v sobě nesou příslušníci nigerijské menšiny žijící na území České republiky“. Jako nesnadný úkol si pak vytýčila „blíže specifikovat a vysvětlit víru v magii a působení nadpřirozených sil v myšlení respondentů, jakož i její vliv na soužití s jejich evropskými partnerkami v českém prostředí“. Uvedenou problematiku se pak rozhodla zkoumat u dvou skupin respondentů – za prvé u skupiny u nás žijících nigerijských mužů a za druhé u jejich partnerek (manželek, přítelkyň) české národnosti. Bakalářskou práci založila primárně na vlastním, dlouhodobém a opakovaném terénním výzkumu, který realizovala především technikami polostandardizovaných a nestandardizovaných rozhovorů a pozorováním.

Bakalářskou esej strukturovala Andrea Plecháčová vedle úvodu a závěru do pěti částí. V prvním bloku se vedle otázek metodologických zabývala etnickou situací na území České republiky a kulturní identitou nigerijské etnické skupiny, která žije na našem území. Druhou kapitolu věnovala autorka náboženství v Africe, zejména tradičním africkým náboženstvím Guinejského zálivu, přičemž charakterizovala tradiční africké náboženství vodun, kult předků, tajné společnosti a náboženství Jorubů. Ve třetí části se speciálně zaměřila na terminologickou problematiku a způsob užívání obdobných termínů – voodoo, vodun, voodoo či vudu. Ve čtvrtém oddílu sledovala podstatu magie, vztah magie a náboženství, kategorizaci magie a také kouzelnictví a čarodějnictví. V páté kapitole –plánované stěžejní části bakalářské eseje- zpracovala data z dlouhodobého a opakovaného terénního výzkumu. Zaměřila se především na čtyři problémové okruhy: zaprvé na význam tradičních afrických náboženství, zadruhé na názory respondentů na čarodějnictví, zatřetí na „rituály ochrany“ proti negativním silám z pohledu nigerijských respondentů a začtvrté na pohled na africké náboženství očima českých manželek (přítelkyň). Za závěrečným shrnutím následuje seznam literatury a ostatních použitých zdrojů a také přílohy (textová, mapová a fotografická).

Bakalářská esej Andrey Plecháčové náleží k těm nemnoha studentským pracím, které autoři promýšlejí dlouhodoběji, nejen na samotném konci studia. O tom svědčí mimo jiné široký záběr sledované problematiky. Na druhou stranu právě (mimo jiné) tento přístup způsobil, že s blížícím se termínem odevzdání eseje začal působit faktor času, který se nedostával především při práci na původně uvažované stěžejní části práce tj. při analýze výzkumem shromážděných dat. A tohoto nezvládnutí časového harmonogramu je třeba litovat, neboť se při výzkumu v terénu projevila Andrea Plecháčová jako dobrý a úspěšný terénní pracovník. Podařilo se jí nelehký terén velmi dobře zvládnout a pronikla s úspěchem do sledované a svým způsobem velmi uzavřené skupiny nigerijských respondentů a jejich partnerek. Časová nouze při finálním zpracování ovlivnila celkový výsledek snažení

zejména v tom smyslu, že bakalářská práce jako celek vykazuje nevyváženost mezi jednotlivými částmi. To se týká především velmi skromného rozsahu vlastní analýzy. Tato část trpí zkratkovitostí, klouže více po povrchu dílčích problémů, aniž by je probrala do hloubky. A časový faktor ovlivnil i formální stránku práce jako překlepy, gramatické chyby, nejednotnost v poznámkovém aparátu atd. Naopak v závěrečném shrnutí (i když ve stručné formě) se autorce v zásadě podařilo zformulovat závěry odpovídající tématu v podtitulu bakalářské eseje (Vliv tradičních náboženství Afriky na soužití smíšených manželství v České republice.). A to přesto, že ve vlastní analýze byly takové otázky pouze naznačeny.

V souhrnném hodnocení můžeme na jedné straně konstatovat, že Andrea Plecháčová v předkládané práci prokázala, že je schopna si vytýčit výzkumný problém, velmi dobře se umí pohybovat v terénu a získávat potřebná data. Na druhé straně je třeba, zejména s výhledem do budoucnosti, upozornit na rezervy při analýze shromážděných dat. Celkově bakalářská esej odpovídá základním požadavkům na tento typ studentských závěrečných prací a doporučuji ji proto k obhajovacímu řízení. Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem navrhuji hodnocení okolo 25 kreditních bodů.

19. června 2008

Miloslava Turková

